

Αθήνα, 29 Ιουλίου 2025

Προς:	Υποψηφίους οικονομικούς φορείς στο πλαίσιο της από 27.06.2025 Διακήρυξης ανοικτής διαδικασίας για την επιλογή αναδόχου του έργου «Εκτέλεση εργασιών για την ενεργειακή και λειτουργική αναβάθμιση κτιρίων των επαγγελματικών σχολών (ΕΠΑΣ) Β.2 ΠΕΙΡΑΙΑ - Β.3 ΡΕΝΤΗ της Δ.ΥΠ.Α. και προμήθεια εξοπλισμού για τον εκσυγχρονισμό των υποδομών ΕΕΚ σε ό,τι αφορά τα εργαστηριακά κέντρα» (ΑΔΑΜ: 25PROC017105784 2025-06-27, Συστημικός α/α ΕΣΗΔΗΣ: 213944).	
Αντικείμενο :	Απαντήσεις στις ερωτήσεις - αιτήματα διευκρινίσεων επί της Διακήρυξης ανοικτής διαδικασίας για την επιλογή αναδόχου του έργου «Εκτέλεση εργασιών για την ενεργειακή και λειτουργική αναβάθμιση κτιρίων των επαγγελματικών σχολών (ΕΠΑΣ) Β.2 ΠΕΙΡΑΙΑ - Β.3 ΡΕΝΤΗ της Δ.ΥΠ.Α. και προμήθεια εξοπλισμού για τον εκσυγχρονισμό των υποδομών ΕΕΚ σε ό,τι αφορά τα εργαστηριακά κέντρα».	Οι διευκρινίσεις και απαντήσεις σε ερωτήματα υποψηφίων οικονομικών φορέων δημοσιεύονται στη διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr του ΕΣΗΔΗΣ (Συστημικός αριθμός 213944) και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της Διακήρυξης. Οι παρούσες διευκρινίσεις και απαντήσεις σε αιτήματα που υποβάλλονται μέσω της διαδικτυακής πύλης www.promitheus.gov.gr του ΕΣΗΔΗΣ, θεωρούνται ότι είναι αναμφισβήτητα γνωστές σε όλους τους υποψηφίους οικονομικούς φορείς από την ημερομηνία δημοσίευσής τους

Λίστα Διευκρινήσεων / αιτημάτων

A/A	Αναφορά Διακήρυξης	ΕΡΩΤΗΜΑ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ
1.	25.1	Θα πρέπει να δηλωθεί ο ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΗΣ του ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ως υπεργολάβος στο ΕΕΕΣ ;	Κατ' αρχήν, ο επιμέρους απλός προμηθευτής του εξοπλισμού δεν δηλώνεται στο ΕΕΕΣ ως υπεργολάβος, εκτός εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 25.1 της Διακήρυξης για την υπεργολαβία ή σε περίπτωση εφαρμογής των άρθρων 22.Γ ή 22.Δ σε συνδυασμό με το άρθρο 22.ΣΤ «Στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων (Δάνεια εμπειρία)» και σύμφωνα με τους όρους των διατάξεων αυτών της Διακήρυξης.
2.	13.2	Σύμφωνα με το άρθρο 13.2 της Διακήρυξης εφαρμόζεται το άρθρο 95 παρ. 2.(α) του ν. 4412/2016. Παρακαλούμε να επιβεβαιώσετε ότι θα εφαρμοστεί ο έλεγχος ομαλότητας μεταξύ των 2 προς προσφορά ομάδων	Δεν επιβεβαιώνεται. Σύμφωνα με την παρ. 13.2 της Διακήρυξης : «Η οικονομική προσφορά των διαγωνιζομένων, θα συνταχθεί και υποβληθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 95 παρ. 2.(α) του ν. 4412/2016 καθώς και στην παρ. 3.5 περ. γ έως στ της παρούσας.» Στην περιπτ. δ) της παρ.3.5 της Διακήρυξης, προβλέπεται ότι: «δ) Η οικονομική προσφορά δίδεται αποκλειστικά κατ' αποκοπή για το συνολικό αντικείμενο του έργου.» Ο έλεγχος ομαλότητας εφαρμόζεται σε περιπτώσεις επιμέρους ποσοστών έκπτωσης για κάθε ομάδα τιμών ομοειδών εργασιών του τιμολογίου και του προϋπολογισμού (περίπτωση που δεν συντρέχει εν προκειμένω) και όχι σε περιπτώσεις οικονομικών προσφορών της περιπτ. δ) της παρ. 3.5 της Διακήρυξης.

A/A	Αναφορά Διακήρυξης	ΕΡΩΤΗΜΑ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ
3.	8.1	Πολλές υπηρεσίες εξακολουθούν να επιβάλλουν κρατήσεις υπέρ ΤΜΕΔΕ και ΕΤΑΔΚΕ χωρίς να το αναγράφουν ρητά στην διακήρυξη, παρότι έχουν καταργηθεί (όπως και η ΔΥΠΑ στον διαγωνισμό 214543, ωστόσο εκεί τουλάχιστον το αναφέρει στην διακήρυξη της. Επειδή στο άρθρο 8.1 της Διακήρυξης οι εκεί αναγραφόμενες κρατήσεις δεν είναι περιοριστικές καθώς αναγράφεται "Τον Ανάδοχο βαρύνουν οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, παρακράτηση φόρου, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.. Ιδίως βαρύνεται με τις ακόλουθες κρατήσεις....", παρακαλούμε, προκειμένου να υπάρχουν συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού, όπως διευκρινίσετε ρητά και περιοριστικά ποιες θα είναι οι κρατήσεις που θα βαρύνουν τον ανάδοχο.	Ειδικά σε ό,τι αφορά τις κρατήσεις υπέρ ΤΠΕΔΕ και ΕΤΑΚΔΕ, έχει ληφθεί υπόψη το με αρ.πρωτ. 2/47676/0026 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών, σύμφωνα με το οποίο οι συγκεκριμένες κρατήσεις επιβάλλονται σε έργα χρηματοδοτούμενα από ίδιους πόρους και, συνεπώς, δεν επιβάλλονται στο συγκεκριμένο έργο. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζεται το άρθρ. 8 της Διακήρυξης και οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, ως εκάστοτε ισχύει.
4.	11.3	Στην παράγραφο 11.3. Περιγραφή και ουσιώδη χαρακτηριστικά του έργου της ως άνω Διακήρυξης (σελ 30-31 αυτής) ορίζεται ότι «Ο εξοπλισμός θα πρέπει να έχει πιστοποίηση κατά CE και να είναι σημασμένος με ετικέτες στις οποίες θα αναγράφεται ο παραγωγός, ο τύπος, τα πρότυπα παραγωγής και ελέγχου καθώς και η τάξη ποιότητας και διαλογής του. Η περιγραφή των προδιαγραφών του προς προμήθεια εξοπλισμού αποτυπώνεται στον αντίστοιχο Πίνακα του Παραρτήματος VI της παρούσας.». Αντίστοιχου περιεχομένου απαίτηση αναγράφεται σε όλες τις σελίδες του ως άνω Παραρτήματος. Ωστόσο, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, υπάρχουν πολλά από τα πολυάριθμα είδη του υπό προμήθεια εξοπλισμού τα οποία υπάγονται σε	Διευκρινίζεται ότι ο εξοπλισμός θα πρέπει να έχει πιστοποίηση CE, στις περιπτώσεις προϊόντων όπου κατά νόμον απαιτείται.

A/A	Αναφορά Διακήρυξης	ΕΡΩΤΗΜΑ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ
		κατηγορίες που δεν φέρουν πιστοποίηση CE, όπως προκύπτει από τη σχετική ιστοσελίδα https://ec.europa.eu/growth/single-market/cemarking/manufacturers_en της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη σήμανση CE. Εν όψει των ανωτέρω, παρακαλούμε όπως διευκρινίσετε ότι «ο εξοπλισμός θα πρέπει να έχει πιστοποίηση κατά CE, εφόσον κατά νόμον απαιτείται».	
5.	11.3	Στην παράγραφο 11.3. Περιγραφή και ουσιώδη χαρακτηριστικά του έργου της ως άνω Διακήρυξης (σελ 30-31 αυτής) ορίζεται ότι «Ο εξοπλισμός θα πρέπει να έχει πιστοποίηση κατά CE και να είναι σημασμένος με ετικέτες στις οποίες θα αναγράφεται ο παραγωγός, ο τύπος, τα πρότυπα παραγωγής και ελέγχου καθώς και η τάξη ποιότητας και διαλογής του. Η περιγραφή των προδιαγραφών του προς προμήθεια εξοπλισμού αποτυπώνεται στον αντίστοιχο Πίνακα του Παραρτήματος VI της παρούσας.». Αντίστοιχου περιεχομένου απαίτηση αναγράφεται σε όλες τις σελίδες του ως άνω Παραρτήματος. Ωστόσο, λαμβάνοντας υπ' όψιν αφενός ότι η τήρηση των ανωτέρω απαιτήσεων αποδεικνύεται και προκύπτει από τις απαιτούμενες πιστοποιήσεις κατά τα πρότυπα ISO και EN, τα οποία ζητούνται αναλυτικά για κάθε είδος του εξοπλισμού, αφετέρου ότι η σχετική σήμανση δεν παρέχεται από όλους τους κατασκευαστές των πολυάριθμων ειδών του υπό προμήθεια εξοπλισμού, παρακαλούμε όπως διευκρινίσετε ότι «ο εξοπλισμός θα	Διευκρινίζεται ότι για περιπτώσεις προϊόντων όπου η σήμανση δεν καθίσταται εφικτή, θα πρέπει κατά την παράδοση του εξοπλισμού να παραδοθούν στην αναθέτουσα αρχή όλα τα προβλεπόμενα συνοδευτικά έγγραφα ανά είδος από τα οποία να προκύπτουν οι ζητούμενες πληροφορίες (ο παραγωγός, ο τύπος, τα πρότυπα παραγωγής και ελέγχου καθώς και η τάξη ποιότητας και διαλογής του εξοπλισμού) όπως αυτό προβλέπεται στην ειδική συγγραφή υποχρεώσεων Ε.Σ.Υ. άρθρο 27.8.

A/A	Αναφορά Διακήρυξης	ΕΡΩΤΗΜΑ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ
		πρέπει να είναι σημασμένος με ετικέτες στις οποίες θα αναγράφεται ο παραγωγός, ο τύπος, τα πρότυπα παραγωγής και ελέγχου καθώς και η τάξη ποιότητας και διαλογής του, εφόσον η σήμανση καθίσταται εφικτή»	
6.	17.4	Στην παράγραφο 17.4. Εγγυημένη λειτουργία προμήθειας του εξοπλισμού των εργαστηρίων της ως άνω Διακήρυξης (σελ 36 αυτής) ορίζεται ότι «Ο ανάδοχος υποχρεούται να καταθέσει Γραπτή Εγγύηση καλής λειτουργίας του εξοπλισμού για διάρκεια ίση με την προσφερόμενη διάρκεια εγγύησης του κατασκευαστή, εφόσον ο κατασκευαστής παρέχει τέτοια εγγύηση. Ο υποψήφιος οικονομικός φορέας υποχρεούται να δηλώσει στην Υπεύθυνη Δήλωση του άρθρ. 24 παρ.2.ε περίπτ. ii ότι θα προσκομίσει την ως άνω εγγύηση ανά είδος, εφόσον ο κατασκευαστής παρέχει τέτοια, η διάρκεια της οποίας θα ξεκινάει από την ημέρα της οριστικής παραλαβής του εξοπλισμού. Με την παράδοση του εξοπλισμού ο ανάδοχος οφείλει να προσκομίζει τις εν λόγω έγγραφες εγγυήσεις καλής λειτουργίας των κατασκευαστών για τα προσφερόμενα είδη, στα Ελληνικά ή με επικυρωμένη μετάφραση (σε περίπτωση ξενόγλωσσου εγγράφου)». Ωστόσο, λαμβάνοντας υπ' όψιν αφενός ότι ο ανάδοχος παρέχει εγγύηση καλής λειτουργίας για όλα τα είδη του υπό προμήθεια εξοπλισμού αφετέρου ότι δεν παρέχουν όλοι οι κατασκευαστές των πολυάριθμων ειδών του υπό προμήθεια εξοπλισμού τέτοιου είδους εγγύηση, παρακαλούμε όπως διευκρι-	Όπως προκύπτει από την παρ. 9.2 του Σχεδίου συμφωνητικού (Παράρτημα Ι της Διακήρυξης), την παρ. 17.4 της Διακήρυξης, την παρ. 24 παρ.2 περίπτ. ii της Διακήρυξης, το Παράρτημα VI αυτής καθώς και στο άρθρο 27.8 της Ε.Σ.Υ., είναι σαφές ότι ο ανάδοχος προσκομίζει έγγραφες εγγυήσεις καλής λειτουργίας για τα προσφερόμενα είδη, εφόσον ο κατασκευαστής παρέχει τέτοια εγγύηση.

A/A	Αναφορά Διακήρυξης	ΕΡΩΤΗΜΑ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ
		νίσετε ότι «Με την παράδοση του εξοπλισμού ο ανάδοχος οφείλει να προσκομίζει τις εν λόγω έγγραφες εγγυήσεις καλής λειτουργίας των κατασκευαστών για τα προσφερόμενα είδη, εφόσον ο κατασκευαστής παρέχει τέτοια, στα Ελληνικά ή με επικυρωμένη μετάφραση (σε περίπτωση ξενόγλωσσου εγγράφου)».	
7.	24.2.ε	Στην παράγραφο 24.2.ε) Τεχνική προσφορά του υπό προμήθεια εξοπλισμού της ως άνω Διακήρυξης (σελ 57-58 αυτής) ορίζεται ότι «Σε ό,τι αφορά τον υπό προμήθεια εξοπλισμό εργασιών, η τεχνική προσφορά θα περιλαμβάνει τα ακόλουθα: i. Στην περίπτωση που ο υποψήφιος ανάδοχος είναι «παραγωγός» υπό την έννοια του ν. 4819/2021, να υποβάλει για τον υπό προμήθεια εξοπλισμό των εργασιών πρόσφατο πιστοποιητικό εγγραφής στο Ε.Μ.ΠΑ που θα αφορά στο είδος (π.χ. Ηλεκτρικός και Ηλεκτρονικός Εξοπλισμός) και στην κατηγορία των προϊόντων (πχ εξοπλισμός ανταλλαγής θερμότητας, οθόνες, λαμπτήρες κτλ), καθώς και τη συσκευασία αυτών στην περίπτωση που αυτά διατίθενται συσκευασμένα. Στην περίπτωση που κάποιος από τους υποψήφιους οικονομικούς φορείς, είναι απλός «διακινητής» υπό την έννοια του ν. 4819/2021 (δηλαδή, δεν είναι κατασκευαστής ή εισαγωγέας, ήτοι δεν είναι ο ίδιος αυτός που πρώτος διέθεσε στην ελληνική αγορά το συγκεκριμένο προϊόν, αλλά το έχει προμηθευτεί από κάποια άλλη επιχείρηση), τότε δεν έχει υποχρέωση σύμβασης με συλλογικά συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης (ΣΣΕΔ), ούτε εγγραφής του	Αναφερόμαστε στην από 4.7.2025 τροποποίηση (ΑΔΑΜ: 25PROC017158100 2025-07-04), με την οποία απαλείφθηκε η περ. i της παρ. 24.2.ε της Διακήρυξης. Σε ό,τι αφορά τις υποχρεώσεις του αναδόχου της σύμβασης, εξακολουθούν να ισχύουν ως προς τον προμήθεια εξοπλισμού οι όροι των άρθρων 2.Α.2. της Διακήρυξης και 5.12 του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Ι – ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟΥ.

A/A	Αναφορά Διακήρυξης	ΕΡΩΤΗΜΑ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ
		στο Εθνικό Μητρώο Παραγωγών (Ε.Μ.ΠΑ.). Παρόλα αυτά, οφείλει να μη διακινεί προϊόντα, οι «παραγωγοί» των οποίων δεν έχουν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις των παραγράφων 1, 4 και 5 του άρθρου 11. (Άρθρο 14 ν.4819/2021). Έτσι, ένας «διακινητής» δύναται να συμμετάσχει στον παρόντα διαγωνισμό μόνο όταν τεκμηριώνει ότι πληροί τις υποχρεώσεις του βάσει του νόμου, δηλώνοντας με υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 ότι: 1) δεν είναι (ο ίδιος) υπόχρεος «παραγωγός» για σύμβαση με Συλλογικά Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΣΕΔ) Συσκευασιών και άλλων προϊόντων σύμφωνα με το ν. 4819/2021 όπως ισχύει, ούτε υπόχρεος εγγραφής στο Εθνικό Μητρώο Παραγωγών (Ε.Μ.ΠΑ.) σύμφωνα με την ΥΑ 181504/16 (ΦΕΚ 2454 Β/9-8-16), ή ότι είναι ο ίδιος υπόχρεος «παραγωγός» αλλά για άλλα προϊόντα από αυτά που προσφέρονται για τη συγκεκριμένη προμήθεια, (αναφέροντας τον Αριθμό Μητρώου Παραγωγού του (ΑΜΠ)) και 2) ο υπόχρεος «παραγωγός» (κατασκευαστής, εισαγωγέας) των προϊόντων τα οποία διακινεί και τα διέθεσε πρώτος στην ελληνική αγορά, έχει σύμβαση με ΣΣΕΔ προϊόντων ή και συσκευασιών και είναι εγγεγραμμένος στο Ε.Μ.ΠΑ. για τα προϊόντα αυτά καθώς και την συσκευασία τους». 3 Ωστόσο, λαμβάνοντας υπ' όψιν αφενός ότι η πλειονότητα του υπό προμήθεια πολυάριθμου εξοπλισμού αφορά ηλεκτρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό (ΗΗΕ), αφετέρου ότι τα υπόλοιπα υπό προμήθεια είδη δεν υπάγονται σε	

A/A	Αναφορά Διακήρυξης	ΕΡΩΤΗΜΑ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ
		κατηγορίες για τις οποίες εκδίδεται πιστοποιητικό Ε.Μ.Π.Α, παρακαλούμε όπως διευκρινίσετε ότι σε περίπτωση που ο υποψήφιος δεν είναι ο ίδιος υπόχρεος «παραγωγός» δηλώνει με υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 ότι υπόχρεος «παραγωγός» είναι ο προμηθευτής του για τον ηλεκτρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό.	
8.	Παράρτημα VI	Στον Πίνακα Συμμόρφωσης του Παραρτήματος VI της Διακήρυξης ζητείται για κάθε ένα από τα είδη του υπό προμήθεια εξοπλισμού «Συνοπτική τεχνική περιγραφή προσφερόμενου είδους, μοντέλο, κατασκευαστής, χώρα και εργοστάσιο /επιχειρηματική μονάδα παραγωγής εκάστου είδους καθώς και τον τόπο εγκατάστασής της». Ωστόσο, λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι: α) λόγω της παγκοσμιοποίησης, η συντριπτική πλειοψηφία των κατασκευαστριών εταιρειών παρέχει τα σχέδια και τα τεχνικά χαρακτηριστικά που επιθυμεί να διαθέτουν τα προϊόντα της και αναθέτει σε επιχειρηματικές μονάδες τρίτων χωρών την παραγωγή τους, β) μετά την παράδοση των προϊόντων αυτών στην έδρα της εκάστοτε κατασκευάστριας εταιρείας, αυτή η εταιρεία προβαίνει στα επόμενα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας, ήτοι την θέση του εμπορικού της σήματος και τη συσκευασία τους, ώστε	Διευκρινίζεται ότι είναι αποδεκτή η συμπλήρωση του Πίνακα του Παραρτήματος VI με τα στοιχεία συνοπτικής τεχνικής περιγραφής προσφερόμενου είδους, μοντέλου και κατασκευαστή.

A/A	Αναφορά Διακήρυξης	ΕΡΩΤΗΜΑ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ
		να αποτελεί τη μόνη τελικώς υπεύθυνη για το παραγόμενο προϊόν, γ) συνιστά επαγγελματικό απόρρητο κάθε κατασκευάστριας εταιρείας η χώρα όπου βρίσκεται η επιχειρηματική μονάδα παραγωγής της, η επωνυμία και η έδρα της, το οποίο απόρρητο δεν αποκαλύπτει επ' ουδενί στους αγοραστές των προϊόντων της, όπως η εταιρεία μας και δ) θα πρέπει να διασφαλισθεί και στον παρόντα διαγωνισμό η τήρηση της αρχής του υγιούς και ανόθευτου ανταγωνισμού και να συμμετέχουν όσο το δυνατόν περισσότεροι οικονομικοί φορείς με ανταγωνιστική προσφορά, Παρακαλούμε όπως διευκρινιστεί ότι είναι αποδεκτή η υποβολή προσφοράς, στην οποία, για την πλήρωση της εν λόγω απαίτησης, αναφέρεται αποκλειστικά η εμπορική ονομασία (μάρκα) και το μοντέλο του προσφερόμενου είδους, χωρίς να απαιτείται η αναγραφή της χώρας παραγωγής, της επιχειρηματικής μονάδας ή του τόπου εγκατάστασής της. Δεδομένου ότι η αναφορά της εμπορικής ονομασίας (μάρκας) και του μοντέλου αποτελεί πλήρη και επαληθεύσιμο προσδιορισμό του τελικού προϊόντος, εκτιμούμε ότι τα λοιπά στοιχεία – όπως η χώρα παραγωγής, η μονάδα κατασκευής και ο τόπος εγκατάστασης– καθίστανται έμμεσα προσδιορίσιμα μέσω της αναγνωρισιμότητας και της τεχνικής τεκμηρίωσης του προϊόντος.	

A/A	Αναφορά Διακήρυξης	ΕΡΩΤΗΜΑ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ
		Ως εκ τούτου, η ρητή αναγραφή των στοιχείων αυτών δεν κρίνεται αναγκαία, εφόσον το προσφερόμενο είδος ταυτοποιείται σαφώς και αναμφισβήτητα με βάση το δηλούμενο μοντέλο και την εμπορική του ονομασία. Η εν λόγω διευκρίνιση αποσκοπεί στην απλοποίηση της διαδικασίας υποβολής προσφορών, στη διασφάλιση της συμμετοχής ευρύτερου φάσματος οικονομικών φορέων και στην ενίσχυση του υγιούς ανταγωνισμού, χωρίς να τίθεται σε καμία περίπτωση εν αμφιβόλω η ποιότητα ή η τεχνική συμμόρφωση των προσφερόμενων ειδών.	